

คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี*

CHARACTERISTICS OF ACCOUNTANTS IN THE DIGITAL AGE THAT AFFECT THE SUCCESS OF WORK IN ESTABLISHMENTS IN RATCHABURI PROVINCE

รุจิรา แสงแข

Rujira Sangkhae

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี ประเทศไทย

Faculty of Management Science, Rajabhat Muban Chombueng University, Ratchaburi, Thailand

Corresponding author E-mail: rujira.pla@gmail.com

Tel: 083-084-4585

บทคัดย่อ

งานวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ข้อมูลสถานประกอบการ และคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี 2) เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่สามารถยกระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสถานประกอบการในจังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน คือ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานบัญชีในสถานประกอบการจังหวัดราชบุรี ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ทั้ง 10 อำเภอของจังหวัดราชบุรี ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลและความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) โดยด้านคุณธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.30$) ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการสร้างคุณค่าให้แก่สถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.13$) คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลทุกด้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานมากที่สุด เพื่อยกระดับศักยภาพนักบัญชีให้ตอบสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการในยุคดิจิทัล

คำสำคัญ: คุณลักษณะนักบัญชี, นักบัญชียุคดิจิทัล, ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน, สมรรถนะนักบัญชี, จังหวัดราชบุรี

Abstract

The research entitled “Characteristics of Accountants in the Digital Age Affecting Work Performance Success in Enterprises in Ratchaburi Province” aimed to: 1) Study personal factors, enterprise information, and characteristics of accountants in the digital age affecting work performance success in enterprises in Ratchaburi Province; 2) Analyze the characteristics of accountants in the digital age influencing the work performance success of accountants in enterprises in Ratchaburi Province; and 3) Propose guidelines for developing characteristics of accountants in the digital age that can enhance work performance success of enterprises in Ratchaburi Province. This research was quantitative survey research. The sample consisted of 350 accountants working in enterprises in Ratchaburi Province. The samples were selected using stratified random sampling covering all 10 districts of Ratchaburi Province, followed by simple random sampling within each stratum. A questionnaire was used as the instrument for data collection with a reliability coefficient of 0.975. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Multiple Regression Analysis. The research findings revealed that the overall levels of the characteristics of accountants in the digital age and work performance were high ($\bar{X} = 3.90$). Among the characteristics of accountants in the digital age, professional ethics and morality had the highest mean score ($\bar{X} = 4.30$). Regarding work performance, value creation for enterprises had the highest mean score ($\bar{X} = 4.13$). In addition, all dimensions of the characteristics of accountants in the digital age were positively correlated with work performance at the .01 level of statistical significance. The development of new knowledge and skills had the greatest influence on work performance.

Keywords: Accountants Characteristics, Digital Accountants, Work Performance, Accountant Competency, Rachaburi Province

บทนำ

ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ ส่งผลให้วิชาชีพบัญชีต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี นักบัญชี ในปัจจุบัน ไม่ได้ทำหน้าที่เพียงจัดทำและบันทึกข้อมูลทางการเงินเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทในการวิเคราะห์ข้อมูล สนับสนุน การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร (ประสุตา นาดี และคณะ, 2564); (ธมนวรรณ ป้อมสนาม, 2569) ทั้งนี้ สภาวิชาชีพบัญชีและมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพระหว่าง ประเทศ (International Education Standards: IES 1 - 8) กำหนดให้นักบัญชีต้องมีความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะ ด้านดิจิทัล คุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของ โลกธุรกิจ หากนักบัญชีขาดคุณลักษณะดังกล่าว อาจส่งผลต่อความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงิน

รวมทั้งประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ขององค์กร (สภาวิชาชีพบัญชี, 2566) จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพและความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การใช้ภาษาอังกฤษ และความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งล้วนส่งผลต่อความถูกต้อง ความรวดเร็ว และความทันเวลาในการจัดทำรายงานทางการเงิน (กุลธิดา ธนสมบัติศิริ, 2564) นอกจากนี้ นักบัญชีควรมีสมรรถนะ ด้านวิชาชีพ ธุรกิจ ดิจิทัล และองค์กร เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับจังหวัดราชบุรี ซึ่งมีสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะธุรกิจด้านการเกษตรแปรรูป อาหาร เครื่องดื่ม การบริการ และการค้าปลีก ยังคงประสบปัญหาการขาดแคลนนักบัญชีที่มีทักษะด้านดิจิทัลและสามารถประยุกต์ ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปฏิบัติงาน เช่น โปรแกรมบัญชีออนไลน์ การจัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินผ่านระบบดิจิทัล (อริสา ศรีชัยนาท, 2562) ส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อน คุณภาพของรายงานทางการเงินลดลง และกระทบต่อการตัดสินใจทางธุรกิจของสถานประกอบการ นอกจากนี้ นักบัญชีบางส่วนยังขาดการพัฒนาทักษะและการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี (ประสุตนา นาคีและคณะ, 2564)

นอกจากนี้ ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน รวมถึงลักษณะของสถานประกอบการ ซึ่งอาจส่งผลต่อโอกาสในการพัฒนาความรู้ การใช้เทคโนโลยี และการประยุกต์ใช้ทักษะทางวิชาชีพ ดังนั้น การศึกษาปัจจัยดังกล่าวร่วมกับคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัล จะช่วยให้สามารถอธิบายความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณลักษณะ ของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สะท้อนความต้องการของผู้ประกอบการในพื้นที่ และนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต การจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะนักบัญชีให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานยุคดิจิทัล (ปทุมพร ชโนวรรณ, 2566) รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลสำหรับสถานประกอบการและสำนักงานบัญชีในการคัดเลือก พัฒนา และประเมินสมรรถนะของบุคลากรทางบัญชี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี
3. เพื่อเสนอข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่สามารถยกระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสถานประกอบการในจังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจ (Quantitative Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี โดยอ้างอิงข้อมูลสถานประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคล (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2567) กรอบในการกำหนดประชากร จากนั้นประสานงานกับสถานประกอบการ เพื่อสำรวจจำนวนนักบัญชีที่ปฏิบัติงานจริงในแต่ละแห่ง โดยกำหนดคุณสมบัติของประชากรให้เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี และมีระยะเวลาปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 6 เดือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี จำนวน 350 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร (Cochran, W. G., 1977) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยแบ่งประชากรตามพื้นที่ตั้งของสถานประกอบการ ครอบคลุมทั้ง 10 อำเภอของจังหวัดราชบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดตัวแปรและพัฒนาเครื่องมือวิจัย โดยอ้างอิงมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศ (International Education Standards: IES) ของ International Federation of Accountants (IFAC) ซึ่งกำหนดสมรรถนะที่สำคัญของนักบัญชี ได้แก่ ความรู้ทางวิชาชีพ (IES 2) ทักษะทางวิชาชีพ (IES 3) คุณค่า จริยธรรม และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4) และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพ (IES 8) (IFAC, 2019) รวมทั้งหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IFAC Code of Ethics for Professional Accountants) ที่เน้นความซื่อสัตย์ ความเป็นกลาง และความรับผิดชอบต่อสังคม (IFAC, 2019); (สภาวิชาชีพบัญชี, 2566)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังใช้ทฤษฎีสมรรถนะ (Competency-Based Theory) ซึ่งอธิบายว่าความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดผลการปฏิบัติงานของบุคลากร (Boyatzis, R. E., 1982); (Spencer, L. M. & Spencer, S. M., 1993) ประกอบกับทฤษฎีทรัพยากรเชิงกลยุทธ์ (Resource-Based View: RBV) ที่มองว่าความรู้และทักษะของบุคลากรเป็นทรัพยากรที่สร้างความได้เปรียบ ในการแข่งขันขององค์กร (Barney, J., 1991) และทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital Theory) ที่อธิบายว่า การพัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่องช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและผลการปฏิบัติงานของบุคลากร (Becker, G. S., 1993) สำหรับ ตัวแปรตาม ผู้วิจัยนำแนวคิดด้านผลการปฏิบัติงาน (Campbell, J. P., 1990) ซึ่งเสนอว่าประสิทธิภาพการทำงานเกิดจาก การผสมผสานระหว่างความรู้ ทักษะ แรงจูงใจของบุคลากร และทฤษฎีความคาดหวังที่อธิบายว่าแรงจูงใจในการทำงานส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงานผ่านความเชื่อมั่นว่าความพยายามจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) ด้านความรู้วิชาชีพ 2) ด้านทักษะดิจิทัล 3) ด้านการคิดวิเคราะห์และการสื่อสาร 4) ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และ 5) ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ โดยอ้างอิงจากมาตรฐาน IES และแนวคิดด้านสมรรถนะของนักบัญชี (Boyatzis, R. E., 1982); (Spencer, L. M. & Spencer, S. M., 1993) ส่วนตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ประกอบด้วย 1) การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและคุณภาพงานบัญชี 2) ความตรงเวลาและความทันเวลาของการปฏิบัติงาน 3) ความสำเร็จตามเป้าหมายของงาน 4) การสร้างคุณค่าให้แก่สถานประกอบการ และ 5) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานร่วมกัน (Kaplan, R. S. & Norton, D. P., 1996); (Dechow, P. et al., 2010); (Hackman, J. R. & Oldham, G. R., 1976)

จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา พบว่า คุณลักษณะนักบัญชีในยุคดิจิทัลและ AI ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ตัวอย่างเช่น ระบุว่านักบัญชีควรมีจรรยาบรรณ ทักษะภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (กุลธิดา ธนสมบัติศิริ, 2564) ซึ่งว่า ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี การใช้เทคโนโลยี และทักษะการสื่อสาร มีผลโดยตรงต่อความถูกต้องและความทันเวลา ของรายงานทางการเงิน ในอีกมุมหนึ่งได้เสนอว่านักบัญชีควรมีสมรรถนะครบทั้งด้านวิชาชีพ ธุรกิจ ดิจิทัล บุคคล และองค์กร เพื่อรองรับความคาดหวังของผู้ประกอบการ เน้นความสำคัญของการผสมผสานความรู้ทางวิชาชีพกับ เทคโนโลยี AI เพื่อยกระดับคุณภาพรายงานการเงิน สำหรับบริบทของสำนักงานบัญชี (ปทุมพร ชโนวรรณ, 2566) พบว่า ผู้ประกอบการในภาคใต้ ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของนักบัญชีในด้านความรู้ภาษาและมาตรฐานบัญชี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และจรรยาบรรณวิชาชีพ เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ช่วยเพิ่มคุณภาพของรายงานการเงิน และตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสังเคราะห์งานวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า “ความคาดหวังของผู้ประกอบการ” เป็นตัวแปรที่กำหนดทิศทางการพัฒนาคุณลักษณะที่นักบัญชีควรมี โดยเฉพาะในยุค AI ซึ่งนักบัญชีจำเป็นต้องมีทั้งความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะดิจิทัล ความสามารถเชิงวิเคราะห์ การสื่อสาร และการรักษามาตรฐานจรรยาบรรณ เพื่อเพิ่มคุณภาพการทำงานและสร้างความน่าเชื่อถือแก่องค์กร การศึกษาคูณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานมีความสำคัญ เนื่องจาก บทบาทของนักบัญชีปัจจุบันไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการบันทึกข้อมูลทางการเงิน แต่ยังต้องอาศัยทักษะดิจิทัล การคิด วิเคราะห์ และคุณธรรมจรรยาบรรณเพื่อสร้างคุณค่าแก่สถานประกอบการ งานวิจัยของ ปฐมาภรณ์ คำชื่น เรื่อง ทักษะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีคุณภาพ พบว่า ทักษะ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้มาตรฐานการบัญชีสากล และทักษะการสื่อสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อ ความสำเร็จในการทำงาน โดยเฉพาะในมิติคุณภาพงานและความตรงเวลา (ปฐมาภรณ์ คำชื่น, 2565) แสดงให้เห็น ว่านักบัญชีที่มีความพร้อมด้านดิจิทัลจะสามารถสร้างผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพมากกว่า (ฐาปนา ฉันทไพศาล, 2564) ศึกษาเกี่ยวกับ สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล พบว่า สมรรถนะหลักที่สำคัญ ได้แก่ ความรู้วิชาชีพ ทักษะดิจิทัล การคิดเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และคุณธรรมจรรยาบรรณ ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน นอกจากนี้ International Federation of Accountants ได้กำหนด International Education Standards (IES 1 - 8) เป็นกรอบมาตรฐานสำหรับการพัฒนานักบัญชีในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นด้าน Technical Competence Professional Skills Professional Values และ Ethics and Attitudes ซึ่งล้วนเป็นคุณลักษณะที่เชื่อมโยงกับผลลัพธ์การทำงาน (International Federation of Accountants, 2020) นักบัญชีที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี Big Data, ERP และ Business Intelligence สามารถสร้างคุณค่าแก่สถาน ประกอบการได้มากขึ้น เนื่องจากสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริหารได้ทันเวลา และถูกต้อง

จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังกล่าว จะเห็นได้ว่า คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย หลายมิติ ทั้งด้านความรู้วิชาชีพ ด้านทักษะดิจิทัล ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสารและ การทำงานร่วมกัน รวมถึงด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จ ในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพ ความตรงเวลา การบรรลุเป้าหมาย การสร้างคุณค่า หรือการสร้างสัมพันธภาพ

ในการทำงานร่วมกัน งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ในบริบทของสถานประกอบการจังหวัดราชบุรี เพื่อเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการและนำไปสู่การเสนอแนะทางการพัฒนา ที่เหมาะสมต่อทั้งภาครัฐและเอกชน

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ตำแหน่งปัจจุบัน 5) ประสบการณ์ทำงานด้านการบัญชี และ 6) การอบรม พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ส่วนที่ 2 ข้อมูลสถานประกอบการ 1) ประเภทสถานประกอบการที่ทำงาน และ 2) ขนาดของสถานประกอบการ ส่วนที่ 3 คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล 1) ด้านความรู้วิชาชีพ 2) ด้าน ทักษะดิจิทัล 3) ด้านการคิดวิเคราะห์และการสื่อสาร 4) ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และ 5) ด้าน การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ ส่วนที่ 4 ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน 1) การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี และคุณภาพงานบัญชี 2) ความตรงเวลาและความทันเวลา 3) ความสำเร็จตามเป้าหมายของงาน 4) การให้คุณค่าต่อ สถานประกอบการ และ 5) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงาน และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale ของ Likert เกี่ยวกับการวัดระดับความคิดเห็นข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น มี 5 ระดับ ช่องกว้างของอันตรภาคชั้น โดยใช้วิธีการคำนวณหาช่องกว้างระหว่างอันตรภาคชั้น ดังนี้ คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด/จำนวนชั้น เช่น $5 - 4/5$ มีค่าเท่ากับ 0.80 การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนัก แบ่งเป็น 5 ระดับ

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ ผศ.ดร.ยุพา สระบุญ อาจารย์ ดร.ธีรวิรา สุตันทวีบูลย์ และ ผศ.ลำไย มีเสน่ห์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.87 และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) จากการทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 ราย ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยผู้วิจัยประสานงานกับ ผู้ประกอบการเพื่อขอเข้าเก็บข้อมูลจากเจ้าของธุรกิจ หรือ ผู้จัดการของสถานประกอบการ โดยจะเก็บข้อมูลระหว่าง เดือน พฤศจิกายน 2568 ถึง เดือน ธันวาคม 2568

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ตำแหน่งปัจจุบัน 5) ประสบการณ์ทำงานด้านการบัญชี และ 6) การอบรม พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน 1) ใช้สถิติ t-test และ One-way ANOVA เพื่อทดสอบความแตกต่างของความสำเร็จ ในการปฏิบัติงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและข้อมูลสถานประกอบการ 2) ใช้สถิติ การวิเคราะห์ถดถอย พหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลแต่ละด้าน (ด้านความรู้วิชาชีพ ด้านทักษะดิจิทัล ด้านการคิดวิเคราะห์ และการสื่อสาร ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทาง วิชาชีพ และด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ) ที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ 3) ใช้ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) สังเคราะห์ แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล เพื่อยกระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสถาน ประกอบการในจังหวัดราชบุรี และ 4) ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA)

เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัล ได้แก่ ด้านความรู้วิชาชีพ ด้านทักษะดิจิทัล ด้านการคิดวิเคราะห์และการสื่อสาร ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ ที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี โดยก่อนดำเนินการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อสมมติเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ได้แก่ การตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นของตัวแปร (Linearity) การตรวจสอบการกระจายตัวปกติของค่าคลาดเคลื่อน (Normality of Residuals) และการตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ก่อนดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบสมมติฐาน 5 ข้อ โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลกับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล	r	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
ด้านความรู้วิชาชีพ	.605**	.000	สูง
ด้านทักษะดิจิทัล	.618**	.000	สูง
ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	.651**	.000	สูง
ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ	.665**	.000	สูง
ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ	.743**	.000	สูงมาก

หมายเหตุ: **p < .01

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .605 - .743 แสดงให้เห็นว่าเมื่อคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น ความสำเร็จในการปฏิบัติงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ มีความสัมพันธ์สูงที่สุด ($r = .743$) รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ($r = .665$) ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ($r = .651$) ด้านทักษะดิจิทัล ($r = .618$) และด้านความรู้วิชาชีพ ($r = .605$)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุต่ำกว่า 25 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี และปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี โดยส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ทำงานด้านบัญชีน้อยกว่า 1 ปี และเคยเข้ารับการอบรมด้านดิจิทัล 1 - 2 ครั้ง ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ขณะที่สถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ และเป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานในภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 ส่วนใหญ่ทำงานในสถานประกอบการขนาดเล็ก (พนักงานน้อยกว่า 50 คน) จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล โดยการนำเสนอในรูปแบบของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในตารางที่ 2 - 3

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ข้อ	ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	ด้านความรู้วิชาชีพ	3.58	.755	มาก	5
2	ด้านทักษะดิจิทัล	3.74	.726	มาก	4
3	ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	3.81	.706	มาก	3
4	ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ	4.30	.670	มาก	1
5	ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ	4.06	.671	มาก	2
ความคิดเห็นโดยเฉลี่ย		3.90	.706	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ ($\bar{X} = 4.06$) และด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ ขณะที่ด้านความรู้วิชาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.58$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับ “การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสและเที่ยงธรรม” มากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$) ขณะที่ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ พบว่า “การมีทัศนคติใฝ่เรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการทำงานอย่างต่อเนื่อง” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.17$) นอกจากนี้ ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา พบว่า “ความสามารถในการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.00$) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักบัญชีในยุคดิจิทัลควรมีทั้งความรู้ทางวิชาชีพ จริยธรรม การสื่อสาร และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องควบคู่กันไป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในองค์กร

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี นำเสนอตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี

ข้อ	ด้านความสำเร็จ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	ด้านการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชีและคุณภาพงานบัญชี	3.99	.853	มาก	4
2	ด้านความตรงเวลาและความทันต่อสถานการณ์	4.10	.799	มาก	3
3	ด้านการบรรลุเป้าหมายของงาน	4.12	.803	มาก	2
4	ด้านการสร้างคุณค่าให้แก่สถานประกอบการ	4.13	.824	มาก	1
5	ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานร่วมกัน	4.10	.834	มาก	3
ความคิดเห็นโดยเฉลี่ย		4.08	.668	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ด้านความสำเร็จภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างคุณค่าให้แก่สถานประกอบการ คือ นักบัญชีสามารถสร้างประโยชน์และเพิ่มคุณค่าในการดำเนินงาน เพื่อสนับสนุนความก้าวหน้าของสถานประกอบการ/หน่วยงาน ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมา คือ ด้านการบรรลุเป้าหมายของงาน คือ นักบัญชีสามารถดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ได้รับมอบหมายจากสถานประกอบการ/หน่วยงาน ได้อย่างครบถ้วน ($\bar{X} = 4.12$) ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานร่วมกัน คือ นักบัญชีสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องได้อย่างราบรื่น สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน ($\bar{X} = 4.10$) ด้านความตรงเวลาและความทันต่อสถานการณ์ คือ นักบัญชีสามารถส่งมอบงานได้ตรงตามเวลาที่กำหนด และปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.10$) และลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชีและคุณภาพงานบัญชี คือ นักบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี และรักษาคุณภาพของงานบัญชีให้ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 3.99$)

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบสมมติฐาน 5 ข้อ โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลกับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล	r	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
ด้านความรู้วิชาชีพ	.605**	.000	สูง
ด้านทักษะดิจิทัล	.618**	.000	สูง
ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	.651**	.000	สูง
ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ	.665**	.000	สูง
ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ	.702**	.000	สูงมาก

หมายเหตุ: **p < .01

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ มีความสัมพันธ์สูงที่สุด

ตารางที่ 5 การตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity)

คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล	Tolerance	VIF
ด้านความรู้วิชาชีพ	0.335	2.981
ด้านทักษะดิจิทัล	0.364	2.745
ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	0.322	3.105
ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ	0.528	1.894
ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ	0.353	2.831

จากตารางที่ 5 ผลการตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่า Tolerance อยู่ระหว่าง 0.322 - 0.528 ซึ่งมากกว่า 0.10 และมีค่า Variance Inflation Factor (VIF) อยู่ระหว่าง 1.894 - 3.105 ซึ่งน้อยกว่า 10 แสดงว่าไม่พบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ จึงมีความเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรอิสระ	B	β (Beta)	t	Sig.	Tolerance	VIF
ด้านความรู้วิชาชีพ	.119	0.128	2.308	.014*	0.335	2.981
ด้านทักษะดิจิทัล	.024	0.033	0.614	.643	0.364	2.745
ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	.156	0.166	2.927	.004**	0.322	3.105
ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ	.283	0.280	6.326	.000**	0.528	1.894
ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ	.336	0.338	6.225	.000**	0.353	2.831

หมายเหตุ: $R^2 = .644$, Adjusted $R^2 = .639$, $F = 124.700$, Sig. = .000

จากตารางที่ 6 พบว่า โมเดลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 124.700$, Sig. = .000) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี ได้ร้อยละ 64.40 ($R^2 = .644$) เมื่อพิจารณารายตัวแปร พบว่า คุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานมากที่สุด ($B = .336$, Sig. = .000) รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ($B = .283$, Sig. = .000) ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ($B = .156$, Sig. = .004) และด้านความรู้วิชาชีพ ($B = .119$, Sig. = .014) ตามลำดับ ซึ่งล้วนมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ส่วนด้านทักษะดิจิทัล ($B = .024$, Sig. = .643) ไม่พบอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ โดยผลการศึกษา ที่พบว่า คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะใหม่ ๆ และด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาอยู่ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบัญชี พบว่า สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ที่สุด รองลงมา คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี และด้านความรู้ความสามารถ วิชาชีพบัญชี และประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบัญชีในบริษัทเอกชน (ธมนวรรณ ป้อมสนาม และชัย วาฤทธิ์, 2566) และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปทุมพร ชโนวรรณ ที่กล่าวว่า คุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของการจัดทำรายงานทางการเงินโดยรวม กล่าวได้ว่า นักบัญชีจำเป็นต้องมีจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อให้การจัดทำบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ

ด้วยความซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม อิสระในการปฏิบัติงาน รับผิดชอบในหน้าที่ซึ่งจะทำให้คุณภาพของการจัดทำรายงานทางการเงินเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ (ปทุมพร ชโนวรรณ, 2566) ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า ผลการวิจัยสนับสนุนแนวคิดทฤษฎีสมรรถนะ (Competency-Based Theory) ของ Boyatzis, R. E., Spencer, L. M. & Spencer, S. M. ที่อธิบายว่า คุณลักษณะด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรม เป็นสมรรถนะสำคัญที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากร (Boyatzis, R. E., 1982); (Spencer, L. M. & Spencer, S. M., 1993)

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัย ที่พบว่า ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และความสามารถในการสื่อสาร และวิเคราะห์ข้อมูล เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของงานบัญชี โดยเฉพาะในด้านความถูกต้อง ความรวดเร็ว และการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร (กุลธิดา ธนสมบัติศิริ, 2564) สอดคล้องกับผลงานวิจัย ที่พบว่า คุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวัง ด้านความรู้ทางวิชาชีพ และด้านทักษะการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชีและปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ความสามารถและด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชีอย่างมีนัยสำคัญ (ผกามาศ บุตรสาส์ และคณะ, 2565) ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าความรู้ทางวิชาชีพควบคู่กับการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ด้านทักษะดิจิทัลไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจอธิบายได้จากลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี ปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี และมีประสบการณ์ทำงานด้านบัญชีน้อยกว่า 1 ปี รวมทั้งส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมด้านดิจิทัล 1 - 2 ครั้งในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา จึงอาจมีพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในระดับใกล้เคียงกัน ส่งผลให้ทักษะดิจิทัลไม่ใช่ปัจจัยที่สร้างความแตกต่างของความสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ในขณะที่การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ คุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา กลับเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานมากกว่า

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ โดยประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่

1. D: Development and Lifelong Learning การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ รวมทั้งสามารถนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

- 1.1 การแสวงหาความรู้ใหม่ด้านบัญชี ภาษี และเทคโนโลยี
- 1.2 การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพและเทคโนโลยี
- 1.3 การนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน
- 1.4 การมีทัศนคติใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านนี้มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า นักบัญชีในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Lifelong Learning) และพัฒนาสมรรถนะของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและวิชาชีพ

2. E: Ethical Professionalism การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และมาตรฐานวิชาชีพบัญชี รวมถึงความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการรักษาความลับของข้อมูลทางธุรกิจ ประกอบด้วย

- 2.1 ความซื่อสัตย์สุจริต
- 2.2 ความโปร่งใสและเที่ยงธรรม
- 2.3 การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ
- 2.4 ความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียและการรักษาความลับของข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านจริยธรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและคุณภาพของงานบัญชีในองค์กร

3. A: Analytical and Collaborative Skills ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในองค์กร ประกอบด้วย

- 3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินเพื่อการตัดสินใจ
- 3.2 การระบุปัญหาในการทำงาน
- 3.3 การเลือกแนวทางแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสม
- 3.4 การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ผลการวิจัยพบว่า “การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น” เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานสูงที่สุดในด้านนี้

4. P: Professional Competence ความรู้และสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี รวมถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้มาตรฐานการบัญชี กฎหมายภาษี และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

- 4.1 ความรู้ด้านมาตรฐานการบัญชีและการรายงานทางการเงิน
- 4.2 ความรู้ด้านภาษีอากรและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 4.3 การประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาชีพในการปฏิบัติงาน

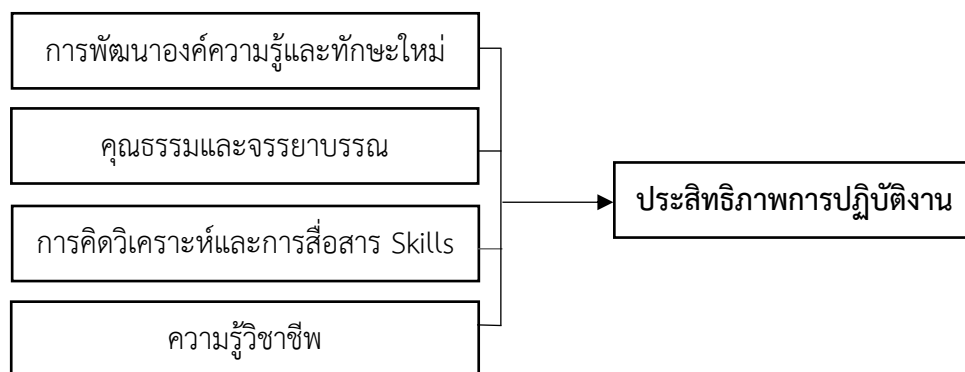
4.4 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน
องค์ประกอบนี้สะท้อนถึงความสามารถของนักบัญชีในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาชีพควบคู่กับเครื่องมือทางเทคโนโลยี เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพบัญชี

ผลการวิจัยก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยพบว่า “การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง” เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา สะท้อนให้เห็นว่า นักบัญชีในยุคดิจิทัลไม่ได้อาศัยเพียงความรู้ทางบัญชีหรือทักษะด้านเทคโนโลยีเท่านั้น แต่จำเป็นต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เป็นกลไกสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนความสำเร็จ

ในการปฏิบัติงานของนักบัญชี เนื่องจากช่วยให้นักบัญชีสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ภาวะเป็บบทงวชชชพ และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของนักบัญชีในสถานประกอบการ ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาหลักสูตร การจัดฝึกอบรม และการพัฒนาวิชาชีพบัญชีให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบัญชีบัณฑิต พ.ศ. 2571 โดยเชื่อมโยงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs) กล่าวคือ การส่งเสริมคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพสอดคล้องกับ PLO1 การบูรณาการองค์ความรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับ PLO2 การพัฒนาทักษะวิชาชีพและการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับ PLO3 การสร้างสรรค์ผลงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบในการทำงานสอดคล้องกับ PLO4 และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ PLO5 รวมถึงการกำหนดนโยบาย การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของนักบัญชีที่ตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล ต้องการ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทั้งความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะดิจิทัล ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น คุณธรรมจรรยาบรรณ และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

จากภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชียุคดิจิทัลเพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ซึ่งสังเคราะห์จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด รองลงมา ได้แก่ คุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ การคิดวิเคราะห์และการสื่อสาร และความรู้วิชาชีพ ขณะที่ทักษะดิจิทัลไม่พบอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ องค์ความรู้ที่ได้สะท้อนว่า ในยุคดิจิทัล ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีไม่ได้ขึ้นอยู่กับการใช้เทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพบัญชีและปัญญาประดิษฐ์ (AI) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการของจังหวัดราชบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลและความสำเร็จในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และพบว่า คุณลักษณะของนักบัญชีในยุคดิจิทัลทั้ง 5 ด้าน ด้านความรู้วิชาชีพ ด้านทักษะดิจิทัล ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาคู่มือความรู้และทักษะใหม่ ๆ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยด้านการพัฒนาคู่มือความรู้และทักษะใหม่ ๆ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานมากที่สุด การนำผลการวิจัยไปใช้ 1) สถานประกอบการและสำนักงานบัญชี ควรกำหนดแผนพัฒนาศักยภาพนักบัญชีอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคู่มือความรู้และทักษะใหม่ ๆ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการเสริมสร้างคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ในการปฏิบัติงานจากผลการวิจัย ทั้งนี้ อาจสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชี 2) สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และจริยธรรมวิชาชีพ พร้อมทั้งบูรณาการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและ AI ในรายวิชาทางการบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และ 3) หน่วยงานวิชาชีพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดหลักสูตรอบรมหรือพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuing Professional Development: CPD) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคู่มือความรู้และทักษะใหม่ ๆ รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและ AI ในงานบัญชี เพื่อให้ทันกับนักบัญชีสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชี เช่น ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร ความผูกพันต่อองค์กร ความพร้อมด้านเทคโนโลยี และการสนับสนุนจากผู้บริหาร เพื่อเพิ่มความสามารถในการอธิบายความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น 2) ควรขยายพื้นที่ศึกษาไปยังจังหวัดอื่นหรือเปรียบเทียบระหว่างภูมิภาค รวมถึงเปรียบเทียบระหว่างประเภทของสถานประกอบการ เพื่อศึกษาความแตกต่างของคุณลักษณะนักบัญชีในแต่ละบริบท และเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงผลการวิจัยในระดับประเทศ และ 3) ควรศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชีในบริบทขององค์กรที่แตกต่างกัน รวมทั้งใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม เพื่ออธิบายสาเหตุที่ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่พบอิทธิพลของทักษะดิจิทัลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และเพื่อศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีต่อวิชาชีพบัญชีในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับเงินอุดหนุนโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพอาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จาก Research and Development Institute, Muban Chombueng Rajabhat University

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2567). สถิติข้อมูล 2567. เรียกใช้เมื่อ 19 พฤษภาคม 2569 จาก <https://www.dbd.go.th/common-article/24>
- กุลธิดา ธนสมบัติศิริ. (2564). คุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในสำนักงานรับทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ฐาปนา ฉินไพศาล. (2564). การพัฒนาสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิทย์พัฒนา.
- ธมนวรรณ ป้อมสนาม. (2569). สมรรถนะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบัญชีในบริษัทเอกชน จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 6(1), 1-13.
- ธมนวรรณ ป้อมสนาม และชัย วาฤทธิ์. (2566). คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชียุคดิจิทัลในบริษัท จังหวัดนครราชสีมา. วารสารมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 1(2), 1-18.
- ปฐมภรณ์ คำชื่น. (2565). ทักษะของนักบัญชียุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสำนักงาน บัญชีคุณภาพ. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 27(1), 210-222.
- ปทุมพร ชโนวรรณ. (2566). คุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวังที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานบัญชีในภาคใต้. Journal of Roi Kaensarn Academi, 8(10), 229-248.
- ประสุตา นาคี และคณะ. (2564). สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล: ทักษะการปรับตัวในโลกที่เปลี่ยนแปลง. วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ, 8(2), 19-32.
- ผกามาศ บุตรสาลี และคณะ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่คาดหวังและการ ปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารสหวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 6(1), 28-44.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2566). คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงิน. กรุงเทพมหานคร: สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อริสา ศรีชัยนาท. (2562). ทักษะด้านเทคโนโลยีของนักวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล. ใน สารนิพนธ์การศึกษาการบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Barney, J. (1991). Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. Journal of Management, 17(1), 99-120.
- Becker, G. S. (1993). Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education. (3rd ed.). Chicago: University of Chicago Press.
- Boyatzis, R. E. (1982). The Competent Manager. A Model For Effective Performance. Berlin: Researchgate.

- Campbell, J. P. (1990). Modeling the performance prediction problem in industrial and organizational psychology. Palo Alto: Consulting Psychologists Press.
- Cochran, W. G. (1977). Sampling Techniques. (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Dechow, P. et al. (2010). Understanding earnings quality: A review of the proxies, their determinants and their consequences. *Journal of Accounting and Economics*, 50(3), 344-401.
- Hackman, J. R. & Oldham, G. R. (1976). Motivation through the design of work: test of a theory. *Organizational Behavior and Human Performance*, 16(2), 250-279.
- IFAC. (2019). International Education Standards 1-8. Retrieved May 19, 2026, from <https://shorturl.asia/sHl8F>
- International Federation of Accountants. (2020). Handbook of the International Code of Ethics for Professional Accountants. Retrieved May 19, 2026, from <https://www.ethicsboard.org/publications/2020-handbook-international-code-ethics-professional-accountants>
- Kaplan, R. S. & Norton, D. P. (1996). The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action. Boston: Harvard Business School Press.
- Spencer, L. M. & Spencer, S. M. (1993). Competence at Work: Models for Superior Performance. Hoboken: John Wiley & Sons.